

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>	<i>Vidéken postai széküld:</i>
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . . 6 "	Fél évre . . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy hóra . . . . 1 "	Egy hóra 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, fűt 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr. Bélyegdíj külön . . . 30 kr.
Minden következőnél . . . 4 Nviltér sora . . . 15 "

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kértől fogadunk el.

TKéziratokat vissza nem küldünk.

Felhívás előfizetésre.

Április 1-ével új évnegyed kezdődik, mely alkalomból bizalommal fordulunk olvasóinkhoz, hogy lapunkat tovább pártfogolni s előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

Az „Aradi Közlöny” híven betartja programját. Betartja különösen most, midőn az egész ország közönsége hallatja bizalmi szavazatát a kormány liberális egyházpolitikája mellett. Az „Aradi Közlöny” elvi alapon áll. Ez az alap a tiszta *szabadelvűség*, mely a jelen viszonyok közt *nemzeti érdek*, Magyarország minden fiának felelőse. Az „Aradi Közlöny” kitartással, laukadás nélkül küzd e nemzeti érdek mellett s kérielhetlen öszinteséggel leplezi le az *álczázott ultramontán és klerikális politikát*, mely ellentétbe helyezi magát a közvéleménnyel s elposványosítani szándékozik jezsuita magatartásával és ernyesztő, áldatlan fellépésével a szabadelvűség, a nemzeti érdek dülőre vezető útját.

Az „Aradi Közlöny” tántoríthatatlanul megy tovább a régi, az egyedül helyes ösvényen. Ismételve kérjük elvtársainkat és lapunk barátait, hogy az „Aradi Közlöny”-t terjeszszék. A szerkesztőség minden lehető el fog követni, hogy oly ujságot adjon nap-nap mellett a művelt olvasó közönség kezébe, a mely *izlésének megfelel, a mely tartalmasságánál, alapos értesüléseivel s rovatainak gazdag voltánál fogva bármely vidéki lappal kiállja a versenyt.*

Az „Aradi Közlöny” előfizetési ára:

Helyben	Vidéken
<i>házhöz hordva:</i>	<i>széküldve:</i>
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt — kr.	Egy hóra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Mutatványszámokat egy héti ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal („Aradi Nyomda-Társaság”).

A szerkesztőség.

A „komoly” politikus.

Arad, márczius 21.

Különösen érdekes az emberi lélek aberrációi között az a nem minden humor nélkül való tapasztalati tény, hogy sok ember előszeretettel vádolja a másikat oly fogyatkozásról, a melyben éppen ő leledzik a legnagyobb mértékben.

Igy — hogy igen messzire ne menjünk — Apponyi Albert grófnak van az a furcsa szokása, hogy támadásai közben előszeretettel használja ellenfeleivel szemben azt a ráfogást, hogy az nem „komoly” politikus, hogy a mit az művel, nem komoly politikai tény. Ezzel a váddal illetve annak idején nem egyszer Tiszza Kálmán, és ezzel vagdalkozott legújabbban az egyházpolitikai vita alkalmával.

Valóban alig képzelhető komikusabb valami annál, ha éppen Apponyi részéről és éppen Tiszza Kálmán ellen emeltetik a politikai komolyság hiányának vádját, azon Tiszza Kálmán ellen, a kinek neve korszak-

ot alkotó marad mindenha Magyarország történetében; a kinek 15 évi kormányzósága alatt sohasem álmódott virágzásra emelkedett Magyarország, a kinek nevét a törvényhozó Deák Ferenczé mellett mint államalkotót mindig dicsőség és elismerés fogja környezni.

És ezen térfinak az az Apponyi mondotta szemébe, hogy nem komoly politikus, a kinek egész eddigi parlamenti pályája alatt egy valóban komoly politikai ténye nem volt. Tul van a nemes gróf már élte delén, tul azon az időn, a melyen belől, ha kiben valami rejlik, érvényesíti magát, s im Apponyi ezen idő alatt meddő szóáradaton kívül, mely a közügyek útját iszapozította — semmi számba vehetőt nem produkált. Nem látuk őt soha semmiféle kulturális mozgalomnak az élén, akár szellemi, akár anyagi támogatásával; az irodalom, a művészetek, a közgazdasági törekvések nem ismerik őt sem irányadó tényezőül, sem bőkezű pártfogóul, de még csak közmunkásul sem. Meg lehet írni Magyarországot legutóbbi 25 éves kulturtörténetét, fel lehet sorolni az időszak összes pozitív alkotásait, annélkül, hogy Apponyi nevét csak egyszer is, csak egy helyütt is említeni volna kénytelen a krónikás. Egy egyszerű köztisztviselő több pozitív munkát végez a saját szerény hatáskörében egy év alatt, mint a mennyit Apponyi végzett egész élete alatt.

Neveltetése és családi hagyományai távol tartották őt a nemzeti aspirációktól, a nyilvános életbe lépve azok fogadták körükbe, kik éppen amaz eszmék megvalósításának útjába állani tartották politikai hivatásuk legfőbb feladatának. Ehhez képest élt és működött egész ideig; s hogy most taktikai célokból — mert már minden jelszóból kikopott — saját magának és pártjának cselszövényekből épített hatalmi politikáját a „nemzeti” epithetonnal jelezni nem átalotta, most és éppen csak azért, éppen csak ezen egyetlen egy „nemzeti” akciójáért tartsa őt a világ „nemzeti”, mindenek felett pedig komoly politikusnak? Igazán komikus. Lehetnek Tiszának nagy hibái és fogyatkozásai, de azt nem lehet rá fogni, hogy nem volt komoly politikus, és lehetnek Apponyinak kiváló egyéni tulajdonságai, de egyet nem lehet róla komolyan állítani, azt az egyet t. i., hogy ő komoly politikus.

De valósággal kurjózium számba megyen Apponyinak e kedvencz vádját a Wekerle-kormánynyal szemben, különösen a megokolásánál fogva. Az egyházpolitikai vita alkalmával mondott kétkulacsos beszéde alkalmával lepte meg a világot azzal, hogy a kormány politikájá-

tól megtagadta a komolyságot azért, mert a koronának csak elvi jóváhagyását nyerte meg hozzá.

Nem beszélünk ezuttal arról, mennyire „időszerűek” Apponyi nemzeti politikájának főbb követelményei: a nemzeti hadsereg, a külön vámterület stb., csupán azt kérdezzük, birja-e azok megvalósításához a koronának csak elvi beleegyezését is? és ha még mindig nem komoly politikus az, kinek programja a képviselőház többségét és a koronát elvi beleegyezését birja, milyen politikus az, kinek programja ez idő szerint sem a képviselőháznak, sem a koronának még elvi beleegyezését sem birja már azon egyszerű oknál fogva sem, mert megvalósításuknak csak kísérlete is, az egész Monarchia külső úgy mint belső biztonságát a legkomolyabban veszélyeztetné?

Önkéntelenül merültek föl előttünk e reflexiók, midőn most legújabbban olvasuk Apponyi levelét, melyet a hódorsági választókerület „nemzeti” párti választóihoz intézett, szives jóindulatukat kérven Lázár Jenő gróf kipróbált elvbarátja számára. És pedig annyiban hívta ki e levél a szigorubb kritikát az ő megírója ellen, mert ismét excellál benne abban az irányban, melybe mindenkinek előbb szabadna tévednie, mint olyan embernek, a ki legalább a látszatát akarná megőrizni a politikai komolyságnak.

E levélben a „kormány erőszakosságának” banális hangoztatása kapcsán a többi közt következőket mondja: *„Megszámlálvák annak a rendszernek napjai, mely az erőszakra támaszkodott, és immár közel állunk azon eszmék diadalához, melyekért annyi éven át küzdöttünk, és melyeket röviden így lehet összefoglalni: az állam nem egy párté, hanem mindenkié.”*

Tehát még mindig az erőszakosság rendszere uralkodik? Tehát közei vannak az Apponyista eszmék az ő diadalukhoz? Tehát az állam csak akkor lesz mindenké, ha Apponyi és gárdája ül a kormány-székre? Tehát komoly politikus az, a ki nem restel ilyen banális nyilatkozatokkal országot-világot ámitani.

Belföld.

Az egyházpolitika mellett.

Gömör megye közgyűlésén rendkívüli lelkesedéssel és óriási többséggel fogadták el az egyházpolitikai reformok helyeslése és létrehozása érdekében benyújtott indítványt. Hajdúvármegyében közfelkiáltással hoztak hasonló határozatot, a felső-sajói körjegyzőséghez tartozó községek együttes képviselő testületi közgyűlésükön szintén.

A déli vasut államosítása.

Lukács Béla kereskedelmi miniszter, ki az osztrák kereskedelmi miniszterrel három napon ét behatóan értekezett különböző közös érdekű ügyekről, többi között arról az eshetőségről, hogy a déli vasut hálózatát államosítsák, valamint a dunagőzhajózási társulat viszonyának a magyar kormányhoz, illetőleg a magyar állomhoz új alapon való szervezéséről, tegnap Bécsből haza érkezett.

A korona hozzájárulása.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. —

Bécs, márczius 20.

A kultusbudget általános tárgyalásának befejezése a magyar képviselőházban itt, mint magától érthető, igen élénk érdeklődést keltett. A vita folyásának és befejezésének mikéntje alkalmasabb a bécsi irányadó körök felvilágosítására a magyar képviselőház és a magyar nemzet hangulata s akarata felől, mint a legbehatóbb információja egyes személyeknek, legyenek bár azok még oly elfogulatlanok, pontosak és ügyesek az események előadásában, amelyekből végeredményt lehet levonni.

A fősulyt itt arra a teljesen nem tagadott és kétségbe nem vont konstatálásra fektetik, melyet Wekerle Sándor miniszterelnök tett, hogy a kormány, ámbár az igazsághoz képest el kell ismerie, hogy vannak pártjában egyesek, akik egyházpolitikájának és különösen a polgári házasságnak gyakorlati kivitele körül nem fogják végig követni, mégis teljesen biztos, hogy a szabadelvűpárt ez elemek kiválása után is még mindig hatalmas többségét képviseli a képviselőháznak. Ha ehhez, amint méltányos, még hozzá vesszük azt a kétségtelen tény, hogy a függetlenségi párt nagy többsége az egyházpolitikai kérdésben csatlakozni fog a szabadelvűpárthoz és a nemzeti pártban is így fognak eljárni a feltétlenül liberális elemek, hogy továbbá az ország törvényhatóságai egymás után, többnyire egyhangulag és nagy lelkesedéssel nyilatkoztak a kormány egyházpolitikai programja és különösen a polgári házasság mellett: itt immár nagyon jól tudják, hogy a magyar nemzet akarata az, hogy a Wekerle-kabinet programja megvalósíttassék. Ha még egy árnyéka lett volna a kételynek, a legalapesebben eloszlatta az a tudat, hogy a magyar közép osztály, amely pedig ma is tulnyomó többségét teszi az ország intelligenciájának, vezeti a nép lelkét és politikai szellemét, soha nem tágit a szabadelvűsüegtől.

Ez az a gondolkozásmód, melyben Wekerle miniszterelnök itt a koronát találja, ha eléje terjeszti előleges jóváhagyás végett konkrét egyházpolitikai javaslatait. Hogy azok teljesen meg fognak felelni azoknak az elveknek és célzatoknak, melyeket ő maga és kivüle Csáky gróf kultuszminiszter és Szilágyi igazságügyi miniszter a képviselőház előtt kifejtettek, afölött minden kétely ki van zárva s így biztosra lehet venni, hogy a korona a már korábban megadott elvi hozzájáruláshoz a ténylegeset is megadja. Ezt különben nemsokára tényleg lehet konstatálni, minthogy Wekerle a konkrét javaslatok egyrészével legközelebb Bécsbe érkezik, illetve a kabinetirodának átküldött államiratokat személyesen követi.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. —

— márczius 21.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső b.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán gr., Bernáth Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky Albin gr., Szilágyi Dezső.

Elnök jelenti, hogy a zárt ülésre vonatkozó kérést visszavonták s így a zárt ülés tartásának szüksége nem forog fön.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a beérkezett kérvényeket. — Kiadták a bizottságokhoz.

Következik

a vallás- és közoktatási költségvetés tárgyalása.

Hortoványi József szólott elsőnek az egyetem folytatási tárgyalásához. Az ellen tiltakozik, hogy tagadják a budapesti egyetem katolikus jellegét s a katolikus alapokat mégis kihasználják.

Fenyvessy Ferencz a főrendiház szokását látja itt megnonosítani Hortoványi felszólalásában. Szükségesnek tartja azonban, hogy még is szóljon, ne csak klerikális ember és a miniszter, aki erre felel. A tényállással és a törvénynyel ellenkezik, de a gyakorlattal is az a felfogás, hogy az egyetem katolikus jellegű volna. Idejét látná, ha végre-valahára a miniszter kijelentené, hogy ez a felfogás helytelen, hogy az egyetem, bár voltak, ismételtelen hangsúlyozza, voltak katolikus alapítványai, kizárólag állami intézmény, amiként az törvényben is enuncziálva van. (Helyeslés.) Egyébként a felsőoktatásról kíván szólni, amely nálunk nagyon fogyatékos. Nálunk a tanárok

alig működhetnek irodalmilag. Ez ellen már többször felszólt és támadott...

Vajay István: Pulszky Gusztó!

Fenyvessy Ferencz: Az is! És miért? Mert így túl van terhelve az egyetemi tanár. Így lehetetlen hozzájutnia az irodalmi tevékenységhez. Ezen végre-valahára segíteni kell. Sajátságosnak tartja Thaly felszólalását a bécsi egyetemi diplomák ellen. Thaly tudományos és így tudhatja, hogy milyen előnyök a külföldön kapott diplomák. Ezenkívül a lehető legmelegebben ajánlja a jogi szakoktatás fejlesztését, amelynek érdekében nem szabad elzárkóznunk még nagyobb áldozatoktól sem. (Helyeslés jobbfelől.)

Apponyi Albert gr. egy magyar művelődéstörténeti tanszék felállítását sürgeti. Sajnákozással látja, hogy erre a költségvetésben nincs intézkedés, holott ez oly fontos szak, amelynek külön tanszék éppen nemzeti szempontból fölötté fontos. Igen melegen ajánlja a miniszter figyelmébe az egyetemi tanács erre vonatkozó felterjesztését, mely a tanszék felállítását sürgeti.

Csáky Albin gr. mindenekelőtt Thaly megjegyzésére felel a bécsi diplomákat illetőleg. Thalynek általában igazat ad, de van egy nagy nehézség, melyvel előbb számolni kell. Nincs elég helyünk, harmadik egyetem kell s eddig nem lehet elejét venni ennek az anomáliának. Az egyetemi építkezéseket illetőleg remélhetőleg a közel jövőben történnek megfelelő intézkedések. A jogakadémia kérdésére nézve az ügy már a megoldás felé jár s már dolgoznak a javaslaton, mely a kötelező jogi doktorátust eltörli. Az új tanszékekre vonatkozó kívánságokat lehető leghamarább óhajtja teljesíteni. Hortoványinak azt feleli, hogy a budapesti tudomány-egyetem állami jellegű intézet. Ezzel nem tagadja senki, hogy valamikor katolikus jellegű volt. Ohajtandónak tartja, hogy a katolikus alapokat mentől hamarabb kiszakítsák. (Élénk helyeslés.)

A tételt megszavazták.

A budapesti tanárképző tételénél

Helpy Ignátz a tanári állásról és rëndeltetéséről szólott, amiatt panaszodik, hogy a tanári pálya nem halad azon a csapáson, melyen haladnia kellene. Egyébként pedig alkalmat vesz magának arra, hogy hangsúlyozza: ne pompázzunk mi az egyetemi építkezésekben az impozánssal, legyünk inkább rajta, hogy azok az egyetemi intézmények szellemükben pompázzanak. (Helyeslés.)

Thaly Kálmán Apponyi ideáját pártolhatja és hangsúlyozza a művelődéstörténeti tanszék fontosságát. A tételt megszavazza. (Helyeslés.)

A tételt megszavazták.

A gymnasiumok tételénél

Thaly Kálmán a történelem és az irodalmi történelem behatóbb és gondosabb taníttatását kéri a középiskolákban. Ezt tartson különösen nemzeti szempontból hatson kívánatosnak. A tételt megszavazza. (Helyeslés.)

Holló Lajos helyesli, hogy a nemzetiségi helyeken állítsanak intézeteket a magyarság

TÁRCZA

— Márczius 22. —

„— 200 frt.“

— História a zöld asztal mellől. —

Egy férjcskéről szól az ének, aki örömet ereszkedik bele mindenféle tilosba, szivesen elüldögél a czimborákkal bor mellett, kártya mellett, — de szigoruan kiköti mindig, hogy a historia mélységes titokban maradjon s hogy a fiuk közül el ne járjon a szája valahogy egyiknek sem. Mert hát nem akar bánatot, gondot, aggodalmat okozni annak az aranyos kis asszonykának, aki olyan ennivalóan bájos s olyan imádásra méltóan gyermekes, hogy a legcsekélyebbtől is megretten, s bizonyára halálra busulná magát akkor, ha férjcskéjéről valami rosszat hallana.

Ah, nem, nem!

Az asszonykának mit sem szabad megtudnia arról, hogy a férj olykor titokzatos esti választmányi ülések helyett Törley flaskákkal társalog, vagy valamelyik zöld asztal mellett, négy szál gázláng sápadt világánál, düledt szemekkel nézi, hogy megjött-e a két felsőre a — harmadik.

Az asszonyka tehát nem sejt semmit. A czimborák hallgatnak hűségesen és az asszonyka abban a boldog tudatban él, hogy az ő

férjcskéje az egyedüli, — nemcsak Aradon, de tán az egész világon, — aki minden örömet és minden szórakozását az ő kis feleségecskéje körében találja.

A dolgok folynak pompásan. A férj ott-hon turbékol s gyakran anyósával és feleségével együtt karban szidja azokat a lelketlen házasembereket, akik nem átalják cigánynak dobálni, vagy kártyán eljátszani összeszerzett filléreiket.

De minthogy mindenféle turpisság előbb-utóbb elnyeri a hűntetését: a dolgok szigoru logikai rendje szerint be kellett annak következnie Kálmán ur esetében is.

És be is következett.

Még pedig a következőképen:

Kálmán ur a napokban szintén nem állhatta meg, hogy vacsora előtt rövid félórára (minden kártyás mindig félóra ülni csak le) le ne üljön a ferblizők közé. A czimborák olyan nyájasan hívták, a gáz olyan csalogató lánggal lobogott, az ujdonat új kártyák olyan edesen, meghittén mosolyogtak reá, hogy — nem birt ellenállani és — leült.

A játék folyama alatt aztán kitűnt, hogy az egyszer a czimborák, a kártyák, meg a gáz összebészöltek, hogy ötöt begrassák. A kártya rosszul járt nagyon. Mindenre „befagyott.“ A fél órából mástél óra lett, a czim-

borák egyenként szállingóztak haza vacsorára, Kálmán végre is egyedül maradt, s ekkor ő is sóhajjal konstatálta, hogy az eredmény: minusz 80 frt.

A veszteség csakugyan ennyi volt: — 80 frt.

Minthogy azonban a historia czimében „— 200 frtről“ szólottam, meg kell magyaráznom, hogy miként került ehez a még hiányzó 120 frt.

Ennek a históriája pedig a következő:

Kálmán ur elkeseredetten ballagott haza s mélységes bujában elhatározta, hogy az egyszer nem hazudik. Magmondja feleségecskéjének az igazat. Azt, hogy — kártyázott.

Ahogy belépett az ajtón, az asszonyka szemrehányóan nézett rajta végig, s durczásan szólt:

— Rossz ember! Hát hol volt ennyi ideig?

Kálmán vállat vont:

— A kávéházban!

— És mit csinált ott?

Kálmán sötéten nézett maga elé.

— Kártyáztam! — felelte végre tompán.

A hatás rendkívüli volt. Az asszonyka hirtelen sirva fakadt s fuldokolva mondogatta.

érdekeinek szolgálatára; de visszont helyesnek tartaná, hogy a magyar vidékeken hasonlóképp megfelelő számú intézet legyen, a kultúra emelésének szempontjából. (Helyeslés.) Ott van Félégyháza 30 ezer lakossal s 10 ezer frttal hajlandó hozzá járulni egy középiskola felállításához, de azért Félégyháza még sem tud egyetlen középiskolához sem jutni.

Csáky Albin gr. Thalynak felelve hangsúlyozza, hogy a tanterveknek általa kívánt megváltoztatása csak fokozatosan és lassan léptethető életbe, de maga is szívesen látja, ha a történelmet és irodalmi történetet a magyar szempontokból behatóbban tanítják. Ami Félégyházat illeti, ott megfontolt okokból nem lehetett iskolát állítani. Amint lehet, majd segíteni fognak ezen az állapoton. (Helyeslés.)

Pázmány Dénes Zalaegerszeg középiskolájának kérdésére kér felvilágosítást.

Csáky Albin gr. jelenti, hogy az ügy tárgyalás alatt van és annak eredményétől függ, hogy a kérdés dülöre jusson. (Helyeslés.)

A tételt megszavazták.

A reális iskolák tételénél

Szederkényi Nándor utal Egerre, ahol évek óta tapasztalták, hogy elhalaszthatatlan egy középiskola felállítása. Egert a filloxera annyira tönkretette, hogy képtelen megfelelően hozzájárulni az óhajtására felállított reális iskola költségeihez. Kéri a minisztert, hogy amíg Eger valamennyire összeszedi magát, addig Eger köteles hozzájárulását töröljék. (Helyeslés balfelől.)

A tételt megszavazták.

A népnevelés tételénél

Sztáray Antal gr. a felvidék érdekében szól, melyet a kivándorlás által állandó veszély fenyeget. Kívánja az iskolák államosítását.

Csáky Albin gr. kijelenti, hogy az ő törekvése is ugyanez.

A tételt elfogadták.

A vakok országos intézeténél

Óváry Ferencz konstatálja, hogy mily nagy a vakok száma. 18,300-nak számára csupán egy intézet van az egész országban, holott más országokban, a hol kevesebb a vakok száma, husz iskola is van. A szomszéd Ausztriában 20 ezer vak van s magában Bécsben van öt intézet. A mi intézetünk évi dotációja rendkívül csekély s még az intézeti ház sem megfelelő. A legszükségesebb tankönyvek is hiányoznak. A vakok nevelését illetőleg 25 év alatt nem történt semmi. Ohajtandó volna, ha kimondatnék nálunk a vakoknak népiskolai kötelezettsége. Ohajtandó, ha a millennium alkalmára vakok tanítóképző intézetét létesítenének. E kérdést a törvényhozás figyelmébe ajánlja. (Helyeslés.)

A tételt elfogadták.

A z ö s z t ö n d i j a k tételénél

Pályi János azt kéri, hogy addig is, míg a tanítók fizetés-javítására vonatkozó javaslat törvényerőre emelkedik segítsenek a tanítók baján. Igaztalannak találja, hogy a kisebb meg a nagyobb fizetésű tanítók egyforma nyugdíj-illetéket szednek.

— Tudtam! Tudtam! Maga is csak olyan, mint a többi... Oh, én boldogtalan!...

Kálmán megdöbbsent. Hiszen még csak ez kellett a — 80 frtos veszteséghez! Valamiképp jóvá akarta tenni e dolgot.

Gyengéden átölelte az asszonyt s halkán motyogta:

— Bocsáss meg, édesem... Kivételkép történt az egész... De nem lesz többé. Aztán meg...

— Nos? — kérdezte az asszonyka, még mindig zokogva.

— Aztán lásd — nyertem.

Az asszonyka föltekintett:

— Nyert?... Igazán?... És megnyit?

Kálmán roppant elhatározással felelte:

— 80 frtot!...

Az asszonyka hirtelen tapsolni kezdett örömben és hangosan nevetett.

— Oh, hiszen az pompás! Lásd, ehhez a 80 frthoz hozzá tesz még 40-et, ami nem is olyan sok és aztán — megveszi nekem azt a halványkék selyemruhát, amire már olyan rég vágyom... Ugy-e, édes, megteszi?...

... Igen, igen, Kálmán ur, az a világoskék selyem ruha önnek 200 forintjába került!...

J—cs A—r.

A tételt elfogadták.

Magyar nemzeti muzeum tételénél

Zichy Jenő gróf fölemlíti, hogy a muzeumban sok olyan dolog van, a mi nem oda való. De nem erről akar szólni. Hanem szólni akar a régiségtárról és a könyvtárról. Kéri a minisztert, hogy a tömördek szobrot helyeztesse máshová; aztán meg a mesztelen gypszfigurák futásra kényszerítenek egyeseket. Nem szólhat elismerőleg a könyvtárról. A könyvtárban, sajnos, még az országgyűlési iratok sincsenek meg; nagyon sok első rangú irodalmi munka hiányzik. Indítványozza, hogy a törvénynek a könyvtárra vonatkozó intézkedése módosíttassék.

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósítást.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 770.4 mm., délután 2 órakor 768.9 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 3.8, délután 2 órakor C° + 3.3. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 2, délután 2 órakor N. 3. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Vizjelzés.

1893. évi március hó 21-én reggel 8 órakor észlelt hőmérsék. időjárás, marosi vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Branyicska	— 2°	derült	+ 186
Arad	— 1°	derült	+ 78
Makó	+ 1°	derült	+ 200

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. március 21.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Március 22. —

Száraz. — Hűvös. — Éjjel fagy.

H I R E K.

Március 22. Szerda. Róm. kath. naptár: Oktavián. — Protestáns naptár: Oktavián. — Görög-keleti naptár (március 10.): Kodrát. — A nap két 6 órakor, nyugszik 6 óra 14 perczkor.

Külső-könyvtár nyitva van keleten és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Holyiség: polgári iskola, földszint.

Március 22. Az aradi vendéglősök és kávéoskó ipartársulatának közgyűlése délután 3 órakor (Városháza.)

Március 25. Az aradi polgári nőegylet tea-estélye és táncvigalma (Fehér kereszt.)

Március 25. Az aradi ipartestület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Iparosház.)

Március 25. Az aradi dalegylet hangversenye és táncvigalma Lippán (József főherceg szálloda.)

Március 26. A kereskedő ifjak közmevelődési körének közgyűlése.

Március 26. Az aradmegyei hitelügylet közgyűlése délelőtt 10 órakor (Gazdasági Takarékpénztár.)

Március 31. Az aradmegyei községi és körjegyzők közgyűlése.

— Személyi hír. Dessewffy Sándor csanádi megyei püspök tegnap Budapestről székelyre érkezett.

— A hivatalos lapból. A király Láng Gyula posta- és táviratigazgatósági titkárnak, valamint Frivisz Károly és Heim Mátyás posta- és távirat-főtisztnek, a posta- és távirat tanácsosi címet és jelleget díjmentesen adományozta.

— A vértanuszobor rácsozata. Az aradi vértanuszobor rácsozatának régen hallgató kérdése ismét felszínre jut. A város gazdasági széke a mérnöki hivatallal egyetértőleg a jövő hét elején felülvizsgálja a terveket s legközelebb konkrét javaslatot fog a tanács s illetve a vértanuszobor-bizottság elé terjeszteni.

— A kolera ellen. A belügyminiszter utalva az országban szörványosan előforduló koleraesetekre, köztisztviselésre vonatkozó körrendeletet intézett Aradváros törvényhatóságához.

— Tél és tavasz. Hivatalosan tegnap köszöntött be az első tavaszi nap, de a természet sehogysm akar hódolni a csillagok kimért járásának. A tél és a tavasz rövid huszonegy óra alatt többször váltotta fel egymást, majd melegséggel, napsugárral kecsgetve, majd hideggel és fagygal fenyegetőzve. Nálunk Aradon még

elkel a téli bunda s a kályhák fűtése. A vidékről nagy hóiharokat jelentenek. Kassán egész délelőtt havazott. Hideg északi szél söpri a havat az utakon. Hátszegén szintén egész nap havazott. Munkácson nagy hóihar dühög. Az esteli órákban tizenkét fok hideg volt.

— Aszfalt-átvétel. Aradváros kövezeti bizottsága tegnap vizsgálta felül az 1887. évben készült aszfaltjárókat s a mennyiben a burkolat kopása a 2 mm-ért meg nem haladja, az átvetelt is eszközölni fogja. Az átvetelre a Neuschattel-czég részéről két kiküldött érkezett Aradra.

— Aradmegye statisztikai bizottsága e hó 24-én délelőtt 10 órakor Szathmáry Gyula alispán elnöklete alatt ülést tart, melyen a múlt évről szóló közegészségügyi jelentést és a múlt évi népmozgalmi adatokat vizsgálja felül.

— Köszönetnyilvánítás. Özvegy gyorobi Andrányi K.-né az elnökségem alatt működő polgári jótékony nőegylet nemes céljaira ötven forintot ajándékozott. Ezen nemeslelkű adományért ezennel köszönetet nyilvánítok a nőegylet és árvái nevében. Aradon, 1893. március 21-én. Özvegy Purgly Jánosné, a polgári nőegylet elnöknője.

— Kellemetlen utóhangok. Tornyáról írják: A március 15-i ünnepély előkészületei alkalmával történt, hogy a román és a szerb lakosok, akik a legjobb egyetértésben élnek a magyarsággal, a március 15-ére vonatkozó meghívókat aláírták. Ez tudomására jutott Petrovics György román tanítónak, aki azonnal sietett román „testvéreikhez”, hogy erről a hazafiatlan tervről lebeszélje őket. A románok természetesen hajlottak a tanító ur szavára, aki rögtön megfogalmazott egy körölvényt, amelyet azután minden románnal aláíratott. Ez a levél így hangzik:

„Tisztelt rendező bizottság! Mivelhogy akkor, mikor a március 15-iki estélyre szóló gyűjtőívet aláírtam, nem tudtam jelentőségét, most értesülvén jelentőségéről, részt nem vehetek.”

Ezt a hiányos magyarsággal megszerkesztett körölvényt a románok elküldték a rendező-bizottságnak, és így történt meg, hogy a tornyai március 15-iki ünnepélyen csak magyarok vettek részt.

— Hol fognak szolgálni a rezervisták? A hadsereg rendeleti lapjában legközelebb egy új rendelet lesz olvasható, melyet a belügyminiszter ad ki és amely fegyvergyakorlatokra bevonulásról szól. Eszerint a jövőben minden tartalékos katona köteles lesz a saját ezredéhez és századához, melynek a létszámába tartozik, a kötelező fegyvergyakorlatok teljesítésére bevonulni. A tartalékos tisztekre már néhány év óta érvényben van ez a rendelet, mi azzal van okadatolva, hogy a század tisztjei a legénységet és viszont azok a főlebbvalóikat, valamint a bakák egymást megismerhessék, — ami a csapatoknak mozgósítás esetén, sok tekintetben nagy előnyére fog válni. Ez a rendelet kétségkívül a legszélesebb körben fog nagy érdeklődést kelteni, mert ámbár a bevonulási idő tartamán mit sem változtat, mindazáltal elvész azon előny, hogy az egyes tartalékosok, mint eddig, helyben, vagy a legközelebb eső csapatost állomáshelyen tölthették ki a fegyvergyakorlatokat, ami kényelmi szempontból nagyon előnyös volt a tartalékosok részére és nem is volt oly költséges. Ez a rendelet értesülésünk szerint valószínűleg már az idei tavaszi fegyvergyakorlatra is érvényes lesz.

— A csendőrség szaporítása. A csendőrségnek a szabadkirályi városok külterületeire való kiterjesztése ügyében a belügyminiszteriumban e hó 23-án újabb tanácskozás lesz, melyen a csendőrpáncsnokok is résztvesznek, hogy kerületeiknek reformtervezetét bemutassák.

— A szegény tanulóért. Az aradi szegénytanulókat segélyező egylet Sallai Béla dr. elnöklete alatt Posgay Lajos dr. Sárkot Domokos, Millig József, Csik János és Kováts Vincze tagokból egy bizottságot kért fel, mondana véleményét arra nézve, vajjon a lomgyűjtés vállalkozás kocsihasználatával is fenntartandó-e? A bizottság tegnap tartott ülésében vitatta meg a kérdést s a lomgyűjtésnek kísérleti fenntartása mellett nyilatkozott.

— Meghiúsult öngyilkosság. Kádár István 35 éves aradi szabólegény sokáig szuszogott a felesége papucsja alatt, de a napokban, mikor a felesége egy kimaradási engedély nélkül elkövetni merészt polgári kimenőn

egy osztrák értékű forint ellumpolása mián patáliát csapott, elvesztette a türelmét s vele az életkedvét. Azóta buskómer volt s tegnapra már el is határozta, hogy öngyilkossá lesz. Öngyilkosjelölti minőségben aztán Weisz Dávidnál becsapta az óráját, a kapott pénzen revolvert vásárolt s azzá! tegnap reggel 8 és 9 óra közt egy fürdőhelyiségben a homlokára lőtt. A hatalmas koponya nem vette be a gyilkos golyót, hanem ellapította. Kádár nem lőtt meg egyszer, reányították az ajtót s nyomban értesítették a rendőrséget, a mely megakadályozta az ekeseredett férjet abban, hogy a Marosba ugorjék. A könnyen sérült öngyilkosjelölt Ottvós Dániel dr. kerületi orvos és Jókai Béla rendőrfogalmazó utasításához képest bebállagott a megyei kórházba.

— **Emlék Petőfinek.** Erdődön, Szathmár mellett, ahol koszorús költőnk legszebb napjait élte, diszes oszlop foglalkoztat emlékének állítani. Az emlékpíris alakú leszik, egyik oldalára márványtáblát helyeznek el, melyre Petőfi nek: „Allok, állok a tó partján” kezdetű, gyönyörű költeményének első versszakát fogják bevésni.

— **A gyermekek ellensége.** Egy asszonyi szörny szívtelen vérengzéséről adnak hírt Kisjendről. Ezt az asszonyt Kopasz Juonnának hívják, aki arról nevezetes, hogy nem szereti a gyermekeket. Hánczos öreg arcát, apró, gonoszul villogó szeméit meglátják az utozán, a kicsinyek futnak előle, mint a boszorkány elől. Volt ennek a Kopasz Juonnának egy bátyja s ennek egy gyönyörű szép, göndörhajú négy éves kis fia. Tegnapelőtt hogy, hogy nem, magára maradt Kopasz Juonné a kis gyermekkel. Most végre kitöltheti boszuját ezen az apróságon, aki folyton anyja meg apja után sirt, kiáltozott. Ugy mint a mesékben a vasorru bába vagy az üvegszemű boszorkány, zsákba dugta a kis gyermeket és bedobta a vízbe. Nem hatotta meg a szörnyeteget a kis ártatlan sírása, nyögése, vergődése, sőt a mikor látta, hogy a víz irgalmasabb nála, s kihajítja a gyermeket, két kezével leszorította a zsákot, s könyörtelenül nézte, hogy fuldoklik áldozata. Mikor gyilkos munkáját befejezte, a megfulladt gyermeket kitette a partra, ő pedig a bosszu és gyűlölet kielégített érzésével elment Dobrestbe. Kopasz Juonné bátyja hazatérőben ott találta halott gyermekét a folyó partján. Azonnal sejtette, ki volt a gyilkos. Nem is kellett sokáig nyomoznia, megtalálták és tartóztatták a gyermekek ellenségét. A szörnyeteg nem tagadott semmit. Itélik el, rakjanak kezére láncokat, csukják tömlőcsebe, mert ő ezután is ellensége marad a gyermekeknek.

— **Fogházőri kinevezés.** A debreczeni kir. főügyész Farkas János dévai fogházőrmestert az aradi kir. törvényszéki fogházhoz őrmesterré nevezte ki.

— **A fül.** A most elhunyt Puskás Tivadar életéből érdekes epizód közöl velünk kolozsvári levelezőnk. Abban az időben történt mikor Puskás Tivadar az angol vasútépítő-társulattal utazott az első erdélyi vasút építése alkalmából, hogy Kolozsvárt afférje keletkezett gróf Bethlen Auréllal. Az afférnek karpárba lett a következménye. A mint a két ellenfelet szembe állítják, gróf Bethlen Aurél hátra szól francia nyelven az egyik segédjének:

— Nézd csak, hogy levágom a fülét!

Puskás Tivadar meghallotta ezt a megjegyzést s ő is hátraszóll magyarral:

— Vagyis magyarul mondva én vágom le az ő fülét!

És a Puskás kardja a következő pillanatban szép kis darabot lemetszett a gróf füléből.

— **Árvédekezés.** A Fekete-Körös az utóbbi napokban oly rohamosan áradt, hogy a hosszufoki ármentesítő társulat szükségességnek látta az árvédekezést megkezdeni. A munkálatok a társulat egész vonalán Környei igazgató felügyelete alatt a legnagyobb eréllyel folynak. A Fekete-Körös N. Zerindnél 402 ctmert

mutatott a nulla felett. Általánosan azt hiszik, hogy ez a tavaszi „zöldár” is minden nagyobb baj nélkül el fog vonulni.

— **Arokba fulladt.** Petyika Juon 46 éves részeges ember Világoson — mint levelezőnk írja — Grek Petru háza előtt a vízzel telt árokba esett s ott megfulladt. Hulláját másnap reggel találták meg.

— **Csatorna felülvizsgálat.** Tegnap délután Sárkot Domokos főkapitány elnöklété alatt egy bizottság megvizsgálta a Herrl-féle szeszgyár vízlevezető csatornáját s véleményét legközelebb a tanács elé terjeszti.

— **Sonkára éhezett.** Az éjjel valami gőzenguz be-tört Kalmár Sándor Szél-utcai lakos kamarájába s onnan nyolcz darab sonkát és nagymennyi-égű füstölt húst emelt ki. Nyomozzák.

— **Alapos nyakleves.** Takács József ácssegédét Wanitsék Mátyás kocsmáros, amiért az ivóban mindent összetört s róá egy székkal támadt, úgy törtülte nyakon, hogy 5 ujjának helye orvosi támaszték szerint nyolcz napig lesz látható.

— **Nincs többé Manlicher.** Egy Dobe nevű manheimi szabó egy posztóból készült mellvértet talált fel, a melyről visszapattan a puskagolyó. Tegnap folytatták mellvérttel a kísérleteket s kitünt, hogy a lövések, tekintet nélkül a távolságra, teljesen hatástalanul visszapattannak. Egy berlini konzorcium már is nagy összeget ajánlott fő a szabó mesternek világra szóló találmánya szabadalmáért.

— **Tizenégy éves gyilkos.** Nádudvaron egy Erdélyi Bálint nevű tizenégy éves fiúcska holttestét találták tegnap egy szemétdombon. A gyilkos egy Csordás József nevű szintén tizenégy éves villával ütötte ki szomban este bizzsából évszázadvéval ütötte a kis pajtasát. A nagy reményekre jogosított fiút tartóztatták s valószínűleg javító-intézetbe fogják küldeni.

— **Ritka lélekjelenlétet** tanusított egy Beke Ferencz nevű nyugalmazott őrmester Baróthon, miáltal nagy szerencsétlenségnek verte az eleét. Beke a közszeg által meg van bizva a regále beszédésével. Mult vasárnap is ilyen minőségben egy helybeli kereskedőnél egy hordó rektifikált szeszt akart lepecsételni, azonban a hordó teteje, a melynek a felső dugója meg volt furva és azon még a lepecsételés előtt szeszt tödült ki, lángot fogott a forró pecsétviasztól. De nemcsak a hordó teteje, hanem a beléző szesz is meggyült és fenyegette a közelléző tiz-tizenöt hordó szeszt is. Ekkor Beke Ferencz a Szolferinónál megcsonkított kezével befojtotta az égő hordót. A tűz elégette a hordót. A körülötte álló három nő ijedve futott ki, hogy segítséget hozzon, azonban mikorra a segély megérkezett volna, a veszélynek vége volt.

— **Szegedi ember kalandja Szerbiában.** Nem épen kellemes kalandja volt a napokban Bischof Frigyes szegedi óragyári utazónak Belgrádban. Bischof zsebében a belgrádi vasúti állomáson három elvámbolatlan órát találtak, a miért őt a rendőrbiztos arcú vágta s azután börtönbe hurcolta. Nyolcz óra hosszat maradt Bischof a szerb állomáshatáron oltalma alatt, azután hajóra ültették és Zimonyba szállították. Bischof már megtette kellő helyen a brutális rendőrbiztos ellen a feljelentést.

— **Öngyilkos gőzmalomtulajdonos.** Gere Lajos kabai gőzmalomtulajdonos tegnapelőtt agyonlötöte magát. Gere gőzmalomában egy év előtt nagy tűzvész volt, a mely nagy anyagi károkat okozott neki; a szerencsétlen ember azóta buskómer volt s buskomorságát fokozta a családjában meg-megújuló perpatvar.

— **Pályázatok.** A pécsi főreáliskolánál magyar-német nyelvi tanári áll. 3 h. a. — Rakadán postamesteri áll. 3 h. a. — A szegedi járásbírósnál aljegyzői áll. 2 h. a. — A német-újvári járásbírósnál segéd hivataloszolga áll. 4 h. a. — A szegedi kerületi bírónél börtönőrmesteri áll. 4 h. a. — A gyulai pénzügyigazgatóságnál számgyakornoki áll. 2 h. a.

— **Apró hírek.** Överbászón Frei Péter szállási béres egy kocsmában agyon-szurta társát, Lohrmann Jakabot. — Dráva-Vásárhelyen Czailinger Ferencz odaváló lakos fiatal feleségének a nyakát elmet-szette, azután öngyilkossági kísérletet követett el. A nő meghalt, a gyilkos férj azonban valószínűleg életben marad.

Gyászrovat.

Jolánkai Gyula †. Az arad-csanádi egyesült vasutak palotáján gyászlobogót lenget a szél. Ez a fekete lobogó Jolánkai Gyula, az arad-csanádi egyesült vasutak főpénztárnokának elhunytát jelzi, ki nagyszorgalmu, buzgó tisztviselő, szeretett kartárs s a társadalomban is becsült, köztiszteletben álló férfiú volt. Korán bekövetkezett halála mély részvétet kelt Arad minden köreiben, hol a boldogult megfordult s hol kedves modoránál fogva mindenha szívesen látták. Tüdővészéből eredt betegség vetett véget munkás, hasznos életének. Temetése ma délután 3 órakor megy végbe s azon az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága és tisztikara testületileg megjelenik és koporsójára diszes koszorút helyez. Nyugodjék csendesen a megboldogult, mélyen sujtott övéinek pedig nyujtszon némi vigaszt a haláleset felett városszerte nyilvánuló, őszinte részvét! A gyászestéről a vasutak következő parteczedulát bocsátotta ki:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága és tisztikara fájdalommal jelenti, hogy Jolánkai Gyula, az aradi és csanádi egyesült vasutak főpénztárnoka, a hü kartárs és jó barát folyó hó 20-án jobblétre szenderült. A boldogult halat tetemek folyó hó 22-én délután 3 órakor fognak Edelspacher-utca 1. szám alatti saját házából az ágostai hitvallás szertartásai szerint az aradi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Aradon, 1893. évi márczius hó 21-én. Béke poraira!

— **Dálnoky Nagy Barnabás** elhunytáról — kiben megyénk főjegyzője szeretett atyját gyászolja, — még a következőket írják nekünk:

A megboldogult halála úgy Miskolczon, mint az egész Borsodmegye területén általános, mély részvétet kelt. Dálnoky Nagy Lajos kir. tanácsos, kinyvezte a miskolci szabadelvűpártnak tesvékeny alelnöke volt. A párt benne rendkívülien tevékeny és ügyes vezérférfiát veszítette el. Az elhunyt régebben ügyvédeskedett Miskolczon, később 1878-ban Miskolcz déli kerületének országgyűlési képviselője volt egy cikluson keresztül, tartott is egy feltűnést keltett beszédet, a midőn a közjegyzői törvényjavaslatot tárgyalta a képviselőház. A három év letelte után Miskolcz közjegyzővé nevezték ki, két évvel ezelőtt pedig királyi tanácsos lett. Nagy tehetségű és fáradhatatlan buzgalmu ember volt. Özvegyén kívül két gyermeke siratja, az egyik Ilona leánya, a nemrég elhunyt dr. Regéczy N. Imre egyetemi tanár fiatal özvegye, a másik a fia, dr. Dálnoky Nagy Lajos, Aradvány megye főjegyzője. Dálnoky még mult év őszén szélhűdés érte kis mértékben és azóta az erőteljes, agilis ember összeesett és nem nyerte többé visszaruganyosságát. Béke poraira!

A megboldogultat tegnap helyezték ravatalra, amelyet szobnól-szebb koszoruk egész tömés borított. Kászorúban tartok: Radvánszky Géza báró, Vadnai Károly és Horváth Lajos országgy. képviselők, Lichtenstein J., Melczér Gyula alispán, Soltész Nagy Kálmán kir. tanácsos, polgármester, Radvány István kir. tanácsos és az összes miskolci egyletek. A koporsót négyfogatu gyászkoszira helyezték, mely mellett két oldalról vádny Károly és Horváth Lajos országgy. képviselők, Melczér Gyula alispán, Soltész Nagy Kálmán polgármester, Radvány István kir. tanácsos, Hidvéghi Benő kir. tanfelügyelő, Albori Jenő altábornagy, Rozenczweig báró zredes stb.

Egyletek, Társulatok.

— **Az aradi vendéglősök és kávéosok ipartársulata** ma, szerda délután 3 órakor, a városháza földszinti kis termében tartja meg összes tagjai azzal hivatnak meg, hogy egy közgyűlésen a tisztújítás is meg fog tartatni. Az elnökség.

Színház, irodalom és művészet.

A színház műsora:

Márczius 22. (Szerda) Próbakézésesség, népszinmű, előszór.

Március 23. (Csütörtök) Próbaházasság, népszinmű, másodsor: Góth Sándor jutalomjátéka.

Március 24. (Péntek) Huszárcsinny, népszinmű; Gond László jutalomjátéka.

Március 25. (Szombat) Délután A szultán, operette; este A szép Darinka, népszinmű.

Március 26. (Vasárnap) Délután A madarász, operette; este A párisi rongyszedő, dráma.

— **Márkus Emilia Aradon.** Színházi körökben beszélnek, hogy Márkus Emilia, a nemzeti színház kiváló művésznője három napra lejön Aradra vendégszerepeini. Ez irányban az igazgatóság már meg is indította a tárgyalást. Ha a lejjövetelből lesz valami, úgy Márkus Emilia hétfőn, kedden és szerdán, e három napra terjedő pótszezomban játszanék.

Törvényszék.

— **Felakasztotta a feleségét.** Herczen Gyorgye nagypéli lakos ideális szerelemből vette el a negyedik feleségét. Annál fájdalmasabb volt tehát neki a csalódás, mikor egy szép napon arra ébredt, hogy az ő felesége voltaképpen kikapós asszony. Négy évig viselte a férji szarvakat. A múlt év május 23-án reggel arra kérte az asszonyt, adná le neki reggelire a rétest a kemeneze tetejéről. Az asszony egy székre lépett, a férj ugyanarra s hátulról hurkot vetett a felesége nyakára s a kötél végét a gerendához erősítve, az asszony lábai alól elvette a széket. Herczen négyet vonaglott s meghalt. Az aradi törvényszék elé került a felkötött asszony esete. Tegnap volt a végtárgyalás, melyen a büntető tanács — miután nem látta igazoltnak azelőre megfontolt szándékot — Herczen Gyorgyét szándékos emberölés büntetéseért 15 évi fegyházra ítélte. Vádlott felebbezett.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sűrűnzi:

Ülés végén Thaly Kálmán és Várdy Károly szólottak a muzeumhoz.

Csáky megnyugtató feleletet adott.

Királyi kitüntetések.

Budapest, márc. 21. (Saj. tud. táv.) Hiteles értesülésünk szerint a király Vársárhelyi Béla aradmegyei földbirtokost a második osztályú vaskoronarenddel tüntette ki, ugyancsak Zajvay János nagyváradi latin szertartású prépostkanonokot is. Brankovics metropolita az első osztályt kapta.

A Gajári-Polonyi ügy a mentelmi bizottságnál.

Budapest, márc. 21. (Saj. tud. táv.) A mentelmi bizottság Chorin elnöke alatt ma tárgyalta a Gajári-Polonyi ügyet. Polonyi ugyanugy adja elő az ügyet, mint a ház ülésében. Miklós Gyula, Andrássy Tivadar, Tisza István, Hadik Sándor hasonlóképp emlékeznek. Tisza István szerint csupán arról volt szó, hogy Polonyi megsértene Tiszát, személyesen kell felelőségre vonni, mert gyávasággal vádolta, hogy a házból elmaradt, bár tudhatta, hogy a konventben van. Erre mondta Gajári, hogy hazudott a gazember. Gajári kijelenti, hogy a barátai előtt tett megjegyzés célja nem lehetett az, hogy Polonyi meghallja, hogy annak tudomásul vételére Polonyit kényszerítse, vagy inzultálja. Zárt tanácskozás volt, mely után kihirdették az ítéletet, mely szerint a bizottság egyértelműleg abban állapodott meg, hogy a jelen ügyben mentelmi esett s a ház által teendő további intézkedések szüksége nem forog fenn.

A többség továbbá kimondta, hogy Polonyinak sem szükséges további lépéseket tenni.

A Tisza-Károlyi ügy.

Budapest, márc. 21. (Saját tud. táv.) Tegnap távirataink bő részletezéssel jelenték azt a fölháborító incidens, amellyel Károlyi Gábor gróf kedveskedett a vele egyivású kalibereknek. Jeleztük azt a fölháborodást is, melyet Károlyi keltett. A tegnap kért zárt ülés azonban elmaradt, mert a szabadelpártának Tisza Kálmán mellett rendezett fényes s tüntető ovációja azt teljesen feleslegessé tette. Egyben azonban, értesülésünk szerint, a Károlyihoz hasonló urakkal s az övéhez hasonló támadásokkal a többség jövőre sokkal radikálisabban szándékozik elbánni s ha az ilyen otrombaságok ismétlődni fognak, a legelső alkalommal módját ejti, hogy a kellő mérvben és visszhanggal feleljen a durva intimációkra. És ebben aztán nincs nézeteltérés, nemcsak a többségben, de még a kisebbség józanabbjainak soraiban sem, mert elvégre is a kisebbségnek legméltóbb érdeke, hogy a házszabályokat lábbal ne tiporják. A többség, ha kell, bír segíteni magán.

Smolka válasza.

Budapest, márc. 21. (Saj. tud. táv.) Smolka Ferencz, az osztrák képviselőház volt elnöke a magyar országgyűlési képviselők üdvözlő táviratára válaszólag, Zichy Jenő grófhhoz a következő táviratot küldte:

„Zichy Jenő gróf ömltsza Budapesten. A Nagyméltóságod kezdeményezésére megtáviratozott jó kívánatokért és az engem annyira megtisztelő megemlékezésért fogadja Ön és a szintén aláírt 75 országgyűlési képviselő ur legmélyebb és legszívélyesebb hálám kifejezését. Smolka Ferencz dr.”

A dohánytermelés hanyatlása.

Berlin, március 21. (Saj. tud. táv.) Menzer és társai interpellációt intéznek a birodalmi kancellárhoz, szándékoznak-e a szövetséges kormányok a dohánytermelésnek a legutóbbi években tapasztalt hanyatlására való tekintettel oly törvényhozási intézkedéseket javasolni, melyek a dohánytermelés további hanyatlását és a német termelők anyagi romlását meggátolni alkalmasak.

Szabadon bocsátott szociáldemokraták.

Berlin, március 21. (Saj. tud. távirata.) Azon szociál-demokraták közül, kiket körülbelül négy héttel ezelőtt titkos szövetségben való részvétel miatt letartóztattak, valamennyit kettőnek kivételével szabadon bocsátottak. A letartóztatva voltak egynémelyike ellen azonban folytatják a vizsgálatot.

X ur.

Páris, március 21. (Saj. tud. távirata.) Minden oldalról arra akarják bírni a miniszteriumot, hogy az Andrieux által jelzett X urat nevezze weg és félelem nélkül mondja el a valóságot.

Clemenceau és Millevoye interpellációja.

Páris, márc. 21. (Saját tud. távirata.) Azon hir, mintha Clemenceau Millevoye interpellációja alkalmából politikai be-

szédet akarna tartani, kohoimány. Clemenceau csak akkor fog beszélni, ha személyesen megtámadják.

Ítélet a Panama-pörben.

Páris, márc. 21. (Saj. tud. távirata.) A corruptióperben ma, este 6 órakor hirdetik ki az ítéletet.

Páris, márc. 21. (Saját tud. távirata.) A törvényszék Lessepset egy, Bayhautot öt, és Bloudiut két évre ítélte. A többiit felmentették.

Az angol királyné utazása.

London, márc. 21. (Saj. tud. távirata.) A királyné a múlt éjjelt Portsmouthban töltötte és ma reggel Cherbourgba indult.

Az orleansi szűz — szent.

Róma, márc. 21. (Saját tud. táv.) A pápa elhatározta, hogy jubileuma végén az orleansi szűzet szentté fogja avatni, hogy ily módon is Franciaország iránti rokonszenvének adjon kifejezést.

Közgazdaság.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, március 21.

(S. ss). A nagy behozatal által a gabonárak 10, sőt 15 krral is csökkentek. A piacon a vevők roppant gyéren jelentkeztek, s így természetesen az irányzat is nagyon lanyha volt.

Behozatott:

Buza 1200 métermázsa: elkelt 6 frt 80 — 6 frt 90 krig métermázsanként.

Tengeri szinten 1200 mm. 3 frt 90 — 3 frt 95 krral métermázsanként.

Más gabnaneműek változatlan áron keltek el.

— **Budapest kőhányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi márc. hó 18. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) 49—51 krig Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 49—50 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon felüli súlyban) 53—53.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kilon. súlyban) 52—53 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilon. terjedő súlyban) 49—51 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilon felüli súlyban) 50—52 krig. — Közép (pkint 220—280 kilon. súlyban) 50—52 — — Könnyű (pkint 220 kilon. terjedő súlyban) 49—50 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilon felüli súlyban) 49—50 krig. — Közép (pkint 220—260 kilon. súlyban) 49—50 krig. — — Könnyű (pkint 220 kilon. terjedő súlyban) 48—49 krig. Sertésleltés szám: 1893. márc. hó 17-én volt készlet 122,816 darab 1893. márc. 19-én felhajtott: 1944 db. 1893. márc. 19-én elszállított 1409 db. 1248. márc. 20-án maradt készletben 122,932 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: csendes.

Szeszüzet.

— Március 21. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nvers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % belecírtve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. március 21.

Magyar aranyjárdék 1%	—
Magyar aranyjárdék 4%	105.80
Magyar papírdárdék 5%	100.—
Magyar vasúti kölcsön	122.75
Magyar keleti vasúti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény II. kibocsátás	120.—
Magyar keleti vasúti államkötvény III. kibocsátás	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezsnaváltási kötvény	—
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	154.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	146.—
Osztrák járdék papírban	98.75

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, márczius 21. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.30—7.70
	tiszavidéki	"	7.45—7.95
	pestvidéki	"	7.40—7.90
	fehértómezei	"	7.40—7.90
	bácskai	"	7.45—7.95
észak-magyarországi	"	"	"
Roze	—	csend.	6.20—6.35
Árpa	takarmány	csend.	4.90—5.20
	égetni való	"	5.35—5.80
Zab	—	szilárd	5.65—5.95
Tengeri	bánsági	szilárd	4.65—4.75
	másnemi	"	4.40—4.50
Káposzta-repcze	—	szilárd	—
Köles	—	szilárd	4.40—4.60
Buza	tavasza	szilárd	7.46—7.48
	junius 1894	"	7.40—7.42
	ősze	"	7.28—7.30
Tengeri	május-junius 1894	csend.	4.61—4.63
	szept-október 1893	"	4.5—4.77
Zab	Budapest sz. tavasza	csend.	—
	Budapest sz. ősze	"	5.53—5.55
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	lanya	12.20—12.30

REGÉNY-CSARNOK.

ZÁTONYOK.

Irta: Perfall Antal br.

— Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: —
[44] Madzsar Gusztáv.

Egyszerre úgy érezte, hogy kimélnie kell boldogságát, nem szabad tőle elrabolni a férjét, gyermekeinek apját, miután atyját már úgy is elrabolta. — Mint megsemmisítő villám tör be a házba. — Mint férj? Csak egy gazembert leplez le, a mint megérdemli, és erre joga volt, szent joga.

Elfáradva, piszkosan, verejtéktől folyva lépett be Crosby-Ranch udvarába. Az első emeleten világosság volt, az urnő még ébren van.

Ugy érezte, mintha a vízbe ugranék, mikor a csengetyűt meghuzta. Elővigyázatból egy darab papirost vett a kezébe. Egy asszony óvatosan nyitotta ki az ajtót — Loó, a ki a Smidt idejében még nem volt itt szolgálatban. A folyosón kutyaugatás hallatszott, Henry ismerte a hangot, az öreg Swift volt, egykor legjobb barátja.

— Weltz urtól hozok üzenetet — mondá lihegve — sürgős.

Loó bizonyára gyanakodott, arczába világitott, mely sápadt és dult volt, épen nem bizalomkeltő.

— Adja ide, majd elintézem — mondá a kezében levő papiros után nyulva.

— Magamnak kell elvégeznem, határozott parancs, ne tartóztasson fel.

Loó habozott, a kutya ugatva nyomult előre a félig nyitott ajtó felé, egyszerre felhagyott az ugatással és szükölni kezdett, mint mikor ura jön.

— Ereszsze csak ki Swiftet, régi ismerősök vagyunk — mondá Henry a kedvező alkalmat felhasználva.

Loó bizni kezdett s egészen kinyitotta az ajtót.

Swift szükölve, örömben orditva ugrott az idegen ember vállaira.

— No, most már csak szabad? — mondá ez, vidám hangot erőltetve, mialatt nagy nehezen lerázta a kedveskedő állatot, mely egykori ápolóját azonnal megismerte.

Loó bocsánatot kért féltékenységeért s akadály nélkül eresztette be. Swift megbízható volt; a kit olyan szívesen fogad, az nem töri rosszban a fejét.

Henry ismerte a házat, szédelegve ment fel a lépcsőkön. Mindent elfelejtett, a mit mondani akart, pedig hosszú évek során gondolt e pillanatra. Miért nem is írta le inkább s most egyszerűen oda adná a levelet? Nem

ugyanazt érte volna el vele? Valami más is üzte őt ide, nemcsak a bosszu? A remény — talán nem is fog szólani semmit, lábaihoz borul s nem fog kérni egyebet, mint véres tetéért a bocsánatot. Látnia kellett őt, hogy aztán mi lesz belőle, azt maga sem tudta többé. Kopogtatott az ajtón, melyen át egy fény sugar szűrődött. Egy ablak záródott be, Betty bizonyosan a kutyát nézte volt — hangos, csodálkozó „szabad“ hallatszott.

Henry mélyen fellélegzett, levette kalapját, végigtörölte arczát kezével, hogy vonásai megnyugodjanak s aztán pedig kinyitotta az ajtót.

Betty még az ablaknál állott és nagy szemekkel nézett rá. Az asztalnál kis gyermek ült játékszerével.

Ez megzavarta Henryt, nem tudott szólani s mereven nézve Bettyre, félig öntudatlanul nyújtá felé az üres papir lapot, melyet kezében tartott.

Betty olvatta s látta, hogy üres.

— Mit akar vele? — mondá erőteljes, fenyegető hangon és gyermeke elé állott.

Ez visszaadta Henrynek eszméletét.

— Nem ismer már? kérdé, lassan előlépve, hogy a lámpa megvilágítsa.

Betty végig törölte homlokát s kutató tekintettel hajolt előre. Egyszerre összeresztent, éles sikoltás hagyta el ajkait, s elutasítólag nyújtá ki kezét.

— Smidt Henry.

Aztán felkapta gyermekét s az ablakhoz menekült.

Henry keserűen nevetett; most már bizonyos volt benne, hogy Weltz sohasem beszélt vele „Columbia“-i meghagyásáról.

— Ah ugy, ön fél, asszonyom, a gyilkostól, a rablógyilkostól, azt hiszi, hogy még egyéb vágyaim is lehetnek. Nem, ne féljen, de távolítsa el a gyermeket és mást mindenkit. Beszélni valóm van önnel.

Valami volt a szavaiban, mi eloszlatta Betty félelmét, bár reszketett az embernek rosszat jelentő megjelenésétől. A mellékszobába vitte a síró gyermeket; s e pillanatban azt kérdezte magától, mit akarhat itt? — és a rég elűzött gondolatok ismét felmerültek lelkében — Smidt Henry az az ismeretlen, a kivel Bernát hajótörést szenvedett. Egyébre nem volt ideje gondolni, mert már ismét Henry előtt állott.

— Mivel megismertem, annál megfogadhatatlanabb előttem, hogy mit akar velem beszélni; ön természetesen tudja, hogy egyedül vagyok itthon — szomorú bátorság! — mondá Betty.

Szavaiban nyoma sem volt a szelid érzelmeknek és bocsánatnak, csak merev büszkeség, megvetés. E szavaknál végleg eltűntek Henry aggodalmai, hogy vajjon szabad-e megzavarni a Betty boldog békéjét.

— Már mondtam önnek — válaszolá — nem kell félnie semmitől, asszonyom, nem vagyok rablógyilkos.

Betty összeresztent. Hogy Smidt nem hazudott, avval tisztában volt, de mit akar? — „Ovatosság“ mondá magában és hallgatott.

Kinos szünet állott be.

— Azt hitte ama szerencsétlen tett után, hogy az vagyok? Feleljen?

Ugy érezte Betty, hogy joga van e kérdéshez.

— Nem — válaszolá minden szótól félve, mely reszkető ajkaira jött — akkor nem.

— Akkor nem! De mikor azt a bizonyos pénzt, melyet várt, nem kapta vissza, akkor annak tartott, nem igaz? Arra nem gondolt, hogy valami természetes, kényszerítő ok tartott vissza, hogy a halál ért utól, hogy végtére egy másik a pénzt, melyet az ön számára neki átadtam, ellopta —

Szemei lángoltak, Bettynek a karosszékekbe kellett fogóznia.

— Oh, igen, arra is gondoltam, mondá hirtelen erélylyel fölemelkedve.

Henry halgatott, végre mégis tévedhetett s igazságtalanul vádolta férjét. Vagy csak játszott ez az asszony vele?

— A pénzt csakugyan más lopta el, a mint helyesen gondolta — tört ki egyszerre. — Egy gazember, a kinek a zátonyra jutott „Columbia“ roncsain adtam át haidokolva, a melyen együtt utaztunk Angliába. Ez volt az egyetlen ember, a ki még megmaradt, kinek átadhattam őszintén bevallva bűnömöt, azon kérelemmel, hogy nyerte meg az ön bocsánatát a halott számára —

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Gazda. (Arad.) Persze hogy üres reklam. Más semmi. Lapunk közgazdasági rovatában Budapestről kapott eredeti táviratok alapján minden nap megtalálja ugyanazokat több mint két év óta. Tehát nem újítás csak utánczammogás. A küldött értesítéseket köszönettel felhasználjuk. — B. L. (Cs. Palota.) Megkésve jött. Már irunk róla.

Aradvárosi

Évadbérlet
szünet.

színház.

Havibérlet
19. szám.

Szerdán, 1893. évi márczius hó 22-én:

A próbaházasság.

Vig színmű a fővárosi életből, dalokkal, 3 felvonásban
Irta: Gerő Károly.

SZEMÉLYEK:

Szikora Márton, magánzó . . . . . Sziklai.
Rozália, a feléje . . . . . Czírok R.
Kanócz Gyuri őrmester, Rozália rokona . . . Sz. Németh.
Kanócz Biri testvére, Rozália rokona . . . Somló.
Hajdu Bokor Berce, városi hivatalnok . . . Góth.
Hajdu Bokor István, szentesi gazdag paraszt Szepesi.
Zsuzsána, a felesége . . . . . Follinusznó.
Patonai Bódog, mézárós Rozália házában . Viola.
Csira Klári, kávémérő Rozália házában . Kézdi J.
Sági Julcsa kisasszony . . . . . Arányi B.
Rákóczi Alajos, cselédszerző . . . . . Nyilasi.
Czili néni, cseléd Rozália házában . . . . . Ajtayné.

Kezdeté 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Márczius 21. —

Fehér Kereszt szálloda: Özv. Lichtner A. magánzó, Budapest. Erdély Klára magánzó, Bécs. Schvaroz S. magánzó, Bécs. Louth J. igazgató, Budapest. Haymann K. birtokos, Török-Becse. Markovits Antal birtokos, Bihar. Dukas J. kereskedő, Nagyvárad. Auer Ignác kereskedő, Segesvár. Mohr Sámuel kereskedő, Segesvár. Szuk Lajos tanár, Budapest.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Nyiltér.*

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt
ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9% frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

167 5—10

Az igazgatóság.

* Az ezen rovat alatt közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a f. 1893. év folyamán kiváltandó és pályafent tartási czélokra már nem használható mintegy 700 tonna aczél, 4000 tonna belföldi- és 2000 tonna külföldi ócska vasnak eladása czéljából nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen sinek a m. kir. államvasutak valamely allomásán bérmentve kocsi- és hivataltól bemászva azon részmenyiségekben bocsátatnak a vevő rendelkezésére, a mint azok az év folyamán esetleg az év végéig a pályából vissza nyeretnek.

A f. é. november hóban rendelkezésre álló készlet az érték előzetes lefizetése mellett, legkésőbb f. é. december 25-ig, a december hóban esetleg visszanyert sinek pedig legkésőbb 1894. évi január végeig föltétlenül átveendő.

A sinek minden kötelezettség nélkül az egyes darabok szelvényére és minőségére adatnak el, hogy csakis 5 méteren felüli és 5 méteren aluli hosszal bíró darabokra vállalkozhatunk kötelezettséget, miért is oly ajánlatok, melyek határozott hosszakat, vagy szelvényeket kötnek ki, figyelembe nem vétetnek.

Kikötetik, hogy minden ajánló ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben marad.

Ajánlat részmenyiségre is tehető.

Az ajánló a jelen hirdetésben fel nem sorolt föltételekre nézve kötelezőknek elismeri a m. kir. államvasutaknak az ócska anyagok eladása iránt fennálló 129381 | 91 sz. általános föltételeit, melyeket aláírásával ellátva, ajánlatához csatolni tartozik.

Ezen föltételek 15 krjával a nyomtatványtárlót megszerezhetők.

Az ajánlatban az átvételi állomás, továbbá az ajánlati ár (számmal és betűvel) végre az idézett felrételek elfogadása egész világosan ki- teendő.

Felhivatnak tehát a pályázni szándékozók, hogy kellően lepecsételt s egy 50 kros m. kir. belyeggel ellátott ajánlatunkat azon külfelirattal:

«Ajánlat ócska sinek megvételére a 30899 | 93 számhoz» f. 1893. évi ápril 15-ének déli 12 óráig az anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál — (Andrássy-út 73 sz. II. emelet) benyújtani — (sziveskedjenek,

Bánatpénzképen az ajánlott egységi ár szerint kiszámított értékösszeg 5 százaléka április 14-én déli 12 óráig a főpénztárunknál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Az értékpapírok elfogadtnak a budapesti illetve bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi árfolyam szerinti értékben, de nem a névértéken felül, ugyanily értékben számítatnak az óvadékul leteendő értékpapírok is.

Bánatpénz nélküli, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn túl tett ajánlatok ugyszintén olyanok is, melyek az aláírt feltételek nélkül érkeznek, figyelembe nem vétetnek.

Egyébként a m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árra, szabadon választhasson, hogy az ajánlott menyiségből az egyes ajánlóknak, tetszés szerinti részmenyiséget is engedhessen át s végre, hogy a czél elérésére bármely más intézkedést is tessen.

Ha ajánló csak a kiírt egész mennyiségre, vagy annak bizonyos meghatározott részére kíván ajánlatot tenni, ezt ajánlatában határozottan kifejezni tartozik.

Budapest, 1893. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.

3101 | 893.

3—3

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak 11731/1893 sz. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közhírré tétetik hogy Pest-Pilis-Solt-kiskunvármegye terület kivételével az ország bármely helyéről származó rongyoknak forgalma az ország területén belül [Horvát-Slavon országok kivételével] megvan engedve.

Arad 1893. február 19-én.

városi tanács.

3210 | 893.

152 3—3

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 4152 | 893. sz. körrendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy az észak-német Hayden és hamburg-amerikai hajózási részvénytársaságon kívül a belga és német-alföldi vonalak társaságai is elhatározták, hogy az E. A. Egyesült államok által a bevándorlás ellen gördített akadályokkal szemben f. évi január 1-től kezdve a nevezett államokba csakis I. és II. osztályu utasokat szállítanak, a fedélközöni szállítást tehát melyet eddig majdnem kizárólag a kivándorlók vettek igénybe, beszüntetik.

Arad, 1893. február hó 25-én.

A városi tanács.

201—893. gazd. sz.

Árverési hirdetés.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező és a kis-körutnak keleti oldalán a megyeház és tyuk-utca között fekvő három üres házhelynek eladása iránt folyó évi márcz. 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár □-ölenkint 12 frt, a sarok telkekre nézve □-ölenkint 15 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10⁰/₀-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokkal.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1893. évi márcz. hó 13-án tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső
aljegyző.

Tatarosi kőolaj és aszfalt részvény-társaság.

Fiók-gyártelep és bánya: Tataros (Biharmegye) — Fiók-gyártelep: Mező-Telegd.

Vezérképviselő Aradon, SUGÁR BÉLA urnál.

Elvállalja:

magtárak, istállók, folyosók, terraszok, raktárak, gyári helyiségek, udvarok, kapualjak stb. legjobb minőségű

aszfalttal való burkolását,

nedves lakások, raktárak (falak) gyökeres szárazzá tételét, új építkezéseknél az alapfalaknak bevonását saját szabadalmazott

aszfalt elszigetelő

anyagával a legjutányosabb árak és jótállás mellett.

Vidéki munkák készséggel elvállaltatnak, kisebb munkákhoz anyag utasítással küldetik.

Szállít:

saját gyártmányu, kitünő minőségű

kenő-, gép- és hengerolajakat, továbbá kitünő kenőképesseggel bíró kenőcsöket, melyek minden jőnevű aradi fűszer- és gépüzletben kaphatók

közuti-, gőz- és pályakocsi-kenőcsöket aszfalt fedéllemezeket (legtartósabb és legolcsóbb fedanyag).

160 6—6

A hazai aszfalt fejlesztéseért elismerő oklevél 1891-ben.

Minden hasonló készítményekkel szemben, előnyben kell részesíteni ezen labdacskokat, mentesek minden ártalmas anyagtól, a legnagyobb eredménnyel felhasználva az altesti szervek betegségeinél, könnyen hashajtók és vértisztítók; egy gyógyszer sem kedvezőbb és emellett egészen ártalmatlanabb

székrekedéseket

leküzdeni a legtöbb betegségeknek a biztos forrását. Czukrezott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacskok egy igen megtisztelő bizonyítványt nyertek, udvari tanácsos Pitha tanártól lettek kitüntetve. 6. 6—12

Egy doboz, 15 labdacskot tartalmazó 15 kr. Egy henger, mely 18 dobozt, tehát 120 labdacskot tartalmaz, ára 1 frt.

ÖVÁS!

Philipp Neustein
A győztes

Minden doboz, amelyen a czég: Gyógyszertár „zum heiligen Leopold“ nem áll és a hátsó oldalán védjegyünket nem hordja, egy hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatik. Igen figyelni kell, hogy ne egy rossz, semmi eredményt nem bíró, de épenséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan kell kérni: Neustein-féle Erzsébet-labdacsokot; ezek a borítékon és használati utasításon az itt látható aláírással vannak ellátva.

Raktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Neustein Ph., belváros, Ecke der Planken- und Spiegelgasse.

Raktár Aradon: Schäffer Adolf és Rozsnyay Mátyás gyógyszerész uraknál.
Postai megrendelések pontosan eszközöltenek

Kapható:

RING LAJOS

„Angyalhoz“ címzett gyógyszerésztárában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.

213—1893 gazd. sz.

3—3

Arverési hirdetemény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a szárazhid mellett elterülő, ezeltől Becsák János által bérben tartott, 310 □-ölnyi falerakóhelynek 1893. évi május hó 1-jétől egy vagy több évre kaszálólul leendő bérbeadása iránt folyó évi márczius hó 27-én d. e. 10 órakor arverést tart.

Kikiáltási-ár □-ölnökint 20 krnyi évi bér. Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban. Az arverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli arverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az arverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1893. évi márcz. 13-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

1576/93 sz. M. kir. államvasutak üzletv. Aradon

Pályázati hirdetemény.

A m. kir. államvasutak petroszényi osztály-mérnökségénél egy irodaszolgái állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszázötven frt évi fizetés és 60 frt azaz hatvan forint lakbér és a szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmaztatásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, — felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873-ik évi II. törvényczikk értelmében jogosultsággal bírnak és pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat, melyben a vasuti szolgálatra képesítő 35 évet meg nem haladó életkora, ép és egészséges testszervezetten kívül a magyar írás és olvasásban és a számolás elemeiben jártasság, továbbá: a magyar honpolgárság kellően igazolandó s következő czim alatt: »A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon.« legkésőbb 1893. évi ápril hó 1-ső napjáig terjeszsek be, minthogy az ezen határidőn túl beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Arad, 1893. márczius 11.

Kovács
üzletvezető.

185. 1—3.

„Nincs többé fejfájás!“

D. GÖTZ

Migraine-pora

huszonöt év óta egyoldalú, ideges, rheuma-szerű, sőt gyomorból származó fejfájás ellen a legjobb sikerrel használtatott mit több ezerre menő köszönetnyilvánítás bizonyít. Utolsó időben a

MADRIDI UDVAR

98. Baross Gáborné ő excellentiája feltűnő eredménnyel használta. — 1 doboz ára használati utasítással 2 frt. 1 kis próba-doboz 1 frt. — Eredetiben kapható Fáykiss József „nagy Kristóf“-hoz címzett gyógyszerésztárában, továbbá Török Józsefnél, király-utca 12. Budapest. 100 9=10

Raktár Aradon: Schäffer Adolf és Rozsnyay Mátyás gyógyszerész uraknál.
Postai megrendelések pontosan eszközöltenek

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

314 | 1893. p. m.

186 1—3

Hirdetemény.

Arad sz. kir. város utépitési, kezelési és fenntartási alapjáról az 1891. és 1892. évre vonatkozólag szerkesztett, a közigazgatási bizottság által helyesnek talált számadások az 1890. évi I. t.-cz. 28. §-a értelmében 1893. évi márczius hó 20-tól ápril hó 4-ig terjedő 15 napra, a számvetői hivatalban közszemlére azzal tétetnek ki, hogy azok ellen netán teendő észrevételek, az érintett 15 nap alatt hozzám írásban benyújthatók.

Arad, 1893. évi márczius hó 13-án.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

3294 | 893.

153 1—3

Hirdetemény.

A nagymélt. magy. kir. kereskedelemügyi m. k. miniszter ur megküldötte az 1896-iki ezredéves országos kiállításra vonatkozó közleményeket. E közleményekben „felhívás a közönséghez“ a kiállítás általános programja, „Pályázat a kiállítás elhelyezésének legczélsebb megoldására, s a történelmi kiállítás czéljaira emelendő épülete“ s egyebek foglaltatnak. Mindazok, a kik az 1896-iki ezredéves országos kiállítás iránt érdeklődnek, és az arra vonatkozó intézkedésekről és megállapadásokról tudomást szerezni óhajtanak a fönthivatott közleményeknek eddig megjelent, úgy az ezután megjelenendő számaint a városi levéltárban a hivatalos órák alatt megszerezhetik. Arad, 1893. márczius 11-én.

A városi tanács.

A legjobb ekék közzé tartoznak a mi

EGYETEMES EKÉINK

önvezetékkel, 3—7", 4—8" és 6—10" mély szántásra.

Ezen egészen vas és aczélból készült ekék bizonyára

a legtartósabbak s ezért a legolcsóbbak,

ne hiányozzanak tehát egyetlen gazdaságban sem, mert ezekkel az egyenletes földmunkálat legjobban érhető el.

Földek, melyek egyetemes ekékkel munkáltatnak, jobb eredményt szolgáltatnak, mert a mélyebb szántás által gyomok kikapusztitnak a talaj pedig teljesen porhanyitva és keverve lesz.

Hogy minden gazda megszerezhesse ezen egyetemes ekéket, azokat

3—7" mély szántásra	31 forintba	
4—8" "	Buda- 32	
6—10" "	pesten 33	számítva szállítjuk.

Képes árjegyzékkel kívánatra szívesen szolgálunk.

UMBATHI és TÁRSA mezőgazdasági gépgyára
BUDAPEST, Váci-körút 60. sz.

107 7—15

Bizományi raktár Lészai és Társa uraknál Debreczen.